

moderne. Saa kan man vide, hvordan en Anmelder bliver til Mode, naar han faar en Bog som »Sommersagaen« i Haanden. Den moderne Indignation, Harmen over de »nuvarande förhållanden« er der ikke Glimt af. Hun som i »Sanna kvinnor« har pisket Samfundet med Svøber og i »Hur man gör godt« med Skorpioner, hun kommer her og henviser den enkelte med Hensyn til Skyld og Ansvar til ham selv. Er det da saa underligt, at man bliver lidt forstumlet?

Ogsaa en anden moderne Fordring — en, der i Parenthes sagt snart ikke længer er saa moderne, som den har været, — den om Problemer, der stilles under Debat, er ikke rigtig tilfredsstillt.

Der er endda noget, som vist er værre, meget værre. Bogens to Hovedpersoner, sejler ved Nattetid i en Halvdæksbaad over Skagerak. En fyrig og livskraftig ung Mand og en do. Kvinde, der oven i Kjøbet elsker hinanden, alene sammen en Sommernat paa Havet — og hvad kommer der saa ud af det? Intet. Ikke det allerringeste. Han sidder i Agterenden og passer Sejlene; hun ligger i Kahytten og sover, staar op om Morgenens og laver Kaffe til ham. Punktum. De gaar i Land og forlover sig som andre Mennesker gjør!

Det er dog virkelig for stift at sligt skal kunne bydes os, Mænd og Kvinder af det 19de Aarhundredes sidste Fjerdedel, og det af en Forfatterinde, som skulde hedde modernel Hele den naturalistiske (og vistnok meget dygtige) Udvikling af den døvstumme Piges aandelige og legemlige Tilstand er ikke nok til at bøde paa saa stor en Forsyndelse.

Det med Problemer passer for Resten ikke helt. Der er i en Sommersaga alligevel et Problem, som behandles, men det er saare gammelt, thi det kom ind i Verden med Adam og Eva, og det vil ikke gaa ud igjen, før den monogamiske Idé gaar ud af Verden. Det er Ægteskabets Problem.

»Ægteskabet er, som en Forbindelse mellem to Personer af forskjelligt Kjønn, i og for sig en Modsigelse«, omtrent saadant noget siger Strindberg etsteds. De skal slet ikke le ad denne paradoxale Sætning, for der er noget i den. Til alle Tider har man følt, at Mandens og Kvindens forskjellige Natur var et Skjær, som Ægteskabet var stærkt udsat for at strande paa. Man har blot ikke været enig om, hvor den egentlige, den største Vanskelighed laa. Byron sagde som bekjendt: